

Prijímacia skúška zo slovenského jazyka a literatúry – alternatíva „B“

Pravopisné cvičenie

Doplň chýbajúce písmená.

Farby, ktoré môžeme vidieť, sú výsledkom rozptylu, pohlcovania, lomu a ohýbania slnečného žiarenia časticami v atmosfére. Ak prechádza slnečný lúč čistou atmosférou, potom platí, že rozptyl svetla je nepriamo úmerný štvrtéj mocnine vlnovej dĺžky. Fialové lúče majú vlnovú dĺžku 0,4 mikrometra, červené lúče majú vlnovú dĺžku 0,8 mikrometra. $0,44 = 0,0256$, $0,84 = 0,4096$, podiel medzi týmito číslami je 16. Znamená to, že fialové lúče sa rozptyľujú 16 krát viac než červené. Fialová zložka vo viditeľnom spektre nie je príliš zastúpená.

Zmes fialovej, modrej, zelenej a malého množstva ostatných farieb vytvára modrú oblohu. Nečistoty v ovzduší a vodné kvapky s veľkosťou viac než 0,0005 mm, teda väčšou, než je dĺžka vlny rozptyľového svetla, zväčšujú rozptyl zelenej a žltej zložky. Pri východe či západe slnka, alebo ak je slnko nízko nad obzorom, v zime i cez deň, je dráha slnečných lúčov atmosférou pomerne dlhá. Pohlcovanie krátkych vln a väčší rozptyl zelenej a žltej zložky mení za tejto situácie farbu oblohy. Tá je smerom k obzoru svetlomodrá a nad zemou pozorujeme nádhernú zelenú farbu.

Zdroj: http://www.pbhz.cz/praxe/met_con/mordra_obl.htm

Úlohy.

1. Vypíš z 1. odseku pravopisného cvičenia jedno slovo, v ktorom je **morfologická chyba**. Slovo napíš v **správnom tvare**.
2. V pravopisnom cvičení nájdi a vypíš 1 slovo, ktoré vzniklo **skladaním**.
3. Koľko farieb je spomenutých v texte? Číslo zapíš **slovom v I plurálu/množného čísla**.
.....
4. Napíš **frazeologizmus** na niektorú z farieb, ktoré sú spomenuté v texte.
.....
5. Označ správnu odpoveď: Ak prechádza slnečný lúč čistou atmosférou, potom **neplatí**, že:
 - a. Rozptyl svetla je nepriamo úmerný štvrtéj mocnine vlnovej dĺžky.
 - b. Červené lúče majú vlnovú dĺžku 0,8 makrometra.
 - c. Podiel medzi týmito číslami je 16.
 - d. Fialové lúče majú vlnovú dĺžku 0,4 mikrometra.
6. Z pravopisného cvičenia z prvého odseku vypíš **1 združené pomenovanie**.
.....
7. Z predposlednej vety pravopisného cvičenia napíš slovo so **slabikotvornou spoluhláskou**.
.....
8. Správne zaraď sloveso k **vidu**: prechádza, spozorujeme, zamenil, vytvára
dokonavý vid: nedokonavý vid:.....
9. Podčiarkni **2 slová**, v ktorých sa **neuplatňuje pravidlo o rytmickom krátení**.
súčiastka, čítanie, rozprávka, čiernych, zväžniet', dcéra
10. K slovu napíš **synonymický rad – 3 synonymá**.
množstvo -
11. Uveď **2 príklady na interpunkčné znamienka**.
12. V ktorej z možností sa nachádzajú iba **jednočlenné vety**? Označ správnu odpoveď.
 - a. Bolo chladno. Dobrovoľníci sa nenašli.
 - b. V horách sneží. Skrivilo jej ústa.
 - c. Joj, ako sa bojím! Už sa ozvali.
 - d. Kuchyňa voňala bazalkou. Zima!

13. Ktorá dvojica výrazov je napísaná **správne**? Označ správnu možnosť.
- a. postaviť sa do radu, pečiatka b. posteľné prádlo, poslankyňa
c. predsedkyňa, otvoriť poradu d. doporučovali mi, namazať chlieb
14. Ktoré tvrdenie o nasledujúcej vete je pravdivé? **Tomáš a Peter kráčajú vedľa seba.**
- a. jednoduchá veta holá, dvojčlenná, neúplná
b. jednoduchá veta s viacnásobným vetným členom, dvojčlenná, úplná
c. jednoduchá veta, dvojčlenná, neslovesná, úplná
d. jednoduchá veta, dvojčlenná, slovesná
15. Ktorému radu zodpovedajú gramatické kategórie prídavného mena vo vete? Vyber odpoveď.
Snom všetkých lyžiarov je fantastická lyžovačka v Alpách.
- a. stredný rod, akuzatív, jednotné číslo, vzor pekná
b. mužský rod datív, množné číslo, vzor dub
c. ženský rod, nominatív, jednotné číslo, vzor pekná
d. ženský rod, nominatív, jednotné číslo, vzor žena
16. Zakrúžkuj správnu odpoveď. Slovo **CHEMKO** je:
- a/ iniciálová skratka b/ textová skratka c/ skratkové slovo d/ značka
17. Napíš, v ktorom **jazykovom štýle** sa používajú dané slová.
- a/ publikovať - b/ čauko - c/ Vážení prítomní! -
d/ fraktúra kosti - e/ platca - f/ vesna -
18. Utvor vetu, ktorá bude **začínať priamou rečou a končiť uvádzacou vetou**. Napíš správne.
Učiteľ nám oznámil, že zajtra bude škola zatvorená.
-
19. *Tak každoročne v jeseni svetlá sa tratia z duše
a človek, konik túlavý, od srdca k srdcu kluše
a pre každé chce zomierať, žiť nechce pre nijaké,
chcel by mať jedno pre seba, je mu to jedno, aké.* /M.Válek, úryvok/
Z ukážky vypíš: a. **zdrobneninu** - b. **epiteton** -
c. **metaforu** -
20. Pomenuj **typ rýmu** v básni M. Válka.
21. Zaraď ukážku od M. Válka k **literárnemu druhu**.
22. Utvor **metonymiu** : Nájdeš ma v izbe číslo 30.
23. K uvedenému znaku žánru v tabuľke priradi správne konkrétny z nižšie uvedených žánrov.
Konkrétne žánre: muzikál, bájka, kronika, povesť
a	chronologický sled objektívnych faktov	
b	pravdivé historické jadro	
c	príbeh, hudba, tanec, spev	
d	poučenie na záver	
24. Doplň: Zoskupenie veršov, ktoré sa skladá z dvoch štvorveršových a z dvoch trojveršových strof sa nazýva
25. Napíš, ako sa nazýva posledné uvedenie divadelnej hry.
26. Ako nazývame **umelecký jazykový prostriedok**, ktorý vzniká na základe zaužívaného označenia?

KONIEC TESTU